

Ružna simfonija

Pisanje je kao sviranje nekakve ružne simfonije. Pisac u zanosu sedi kao pijanista nad pisaćom mašinom i jagodicama prstiju udara po njenim dirkama. Ali, umesto nežne melodije slušalac može čuti samo ružne, tupe udare mastiljavih slova. Cangr – cangr – cangr ... No, melodija jeste ružna, ali je zato ono što se napiše lepota po sebi. Tako je to u životu, lepo je uvek okruženo ružnim.

Jutros sam počeo da pišem veoma rano. Ja pišem svaki dan. Ne zato što sam skriboman ili preterano plodotvoran. Pišem svakodnevno, jer se paranoično bojim da ću izgubiti inspiraciju ako jednoga dana napravim pauzu. Taj strah me prati u postelju i ujutru je tu kada se probudim. Kao verna neželjena žena.

Šest pasusa zadovoljavaju moju sujetu. Posle te kvote ustajem i oblačim se. U kiosku kupujem primerak nadebljih dnevnih novina i na stanici ih široko otvaram. Pošto krajičkom oka utvrdim da me niko ne posmatra lagano preskačem dnevnu politiku, ekonomiju i kulturu i kocentrišem se na televizijski program i na slike golišavih narodnih pevačica. Ja novine inače kupujem iz navike, da bih izgledao pametno, tako da ih skoro i ne čitam.

U autobusu je gužva. Hrpe ljudi stoje i stiskaju se kao kegle. Teško dišu i znoje se. Polako počinjem da ih mrzim. Na pamet mi padaju razne ideje. Trebalo bi svim ovim dedama i babama zabraniti da se voze regularnim autobusom. Za njih bi valjalo uvesti poseban, starački prevoz. Procenio sam da matora drtina koja sedi kraj moje noge grčevito steže kesu i verovatno silazi uskoro. To mi je šansa da se uvalim na njegovo mesto. Do banke ima još mnogo. 'Ajde, deda! Imaš sto godina a još nama mladima zauzimaš pozicije! 'Oćeš ovde da izađeš? Hajde, ovde ti je lepo groblje pa se naleži!

Konačno sedam, znojav i nervozan, uspevši za dlaku da pretekнем gospođu sa kraja autobusa sa dva cegera u ruci. Da ne bih morao da ustanem nekome starijem ja vadim novine. Otvaram kulturni dodatak, gužvujući novine glasno tako da oni oko mene vide da se voze sa intelektualcem.

Preskačem dugačke tekstove i intervjuje. Vidim pesmu. Čitam je kao da u očima imam žilete. Šta god da čitam ja tome pristupam kao smeću. Nakon svakog stiha sve više se nerviram jer nema grešaka koje sam očekivao u početku. Zavidim autoru i stalno ga poredim sa sobom. Ja sam samo dva puta bio u novinama. Sklapam novine i grčim se. Gospođa pored mene pita me da li sam to čitao čitulje. 'Da'' odgovaram. Dok me ona trlja po ramenu ja stežem zube i ponovo čitam pesmu, ovoga puta ubeđen da i ja pišem podjednako dobro, ali da mi je stil jednostavno drugačiji. Ja imam svoj fazon! Da, svoj unikatni postmoderni fazon pisanja. Evo, sad ću nešto da napišem. Vratiću se u stan da se dokažem. Sebi! Napisaću bolju pesmu. Za tri minuta! Ali, kasno je... Banka je na sledećoj stanici. Izlazim. Pun sam samopouzdanja. Bacam novine u đubre. Dnevna, žuta štampa, fuj!

* * *

Dugački red pred šalterom. Cupkam nogom. Opet se znojim. Ispred mene je neki japi. Skupo odelo i akt-tašna. Mrzim ga. On je fenser i štreberčina, a ja sam buntovnik i

urbani andergraund lik. Faca. Mada, ko zna da li bih se i dalje ovako oblačio da imam para kao on? E pa, kad ne mogu da imam novčanik njegovog gabarita onda ću da mu kontriram! U inat! .

Zastoj. Neka žena se svađa sa šalterušom.. Ima gomilu papira. Bože, ima dupe kao sabrana dela Lava Tolstoja. Sklanjaj se, slonice! Kravo debela, nije ti to kupusište! Čekaj, da li krave jedu kupus ...? Ma koga briga!

Ljudi oko mene su sve nervozniji, što znači da ja moram da glumim mirnoću. Uvek biti izuzetak! Iz ranca, koji mi je srastao sa leđima, вадим књигу. "Alhemičar", Paolo Koeljo.. Mislio sam da ponesem "Lovca u žitu", ali "Alhemičar" je tanji. I lakši za poneti. Ja inače slabo čitam. Uglavnom svoje stvari. I ono što je najizvikanije. Nemam vremena od gledanja filmova. A i na video igrice ode dobar deo dana. No, imidž pametnice održavam tako što nabubam upečatljive citate koje povremeno citiram. A i, ruku na srce, krećem se uglavnom u društvu potpunih neznalica

Akademski otvaram osamnaestu stranicu i čitam je, terajući svoj puls da se smiri, jer ljudi gledaju. "Nismo kod kuće" govorim mu. Pretvoren u kip, čitam. Možda me neko prepozna iz jedne od dve emisija u kojima sam učestvovao, čitajući po tri minuta. I duže bih ja, ali eto. Nije ni čudo u kakvoj državi živimo kad se za umetnost odvajaju tako malo vremena. Ma samo da nam dođu Nemci!

Sa prvog pasusa trač rubrike pogled mi klizi ka devojci za jednim od šaltera. Prelepa je. Od ovih dugačkih redova radije čitam njeno ime i prezime na aplikaciji. Ali, ipak najradije gledam te dudice! Uf, kakva si! Trojka, minimum! Oh, devojčice ala bih te ... U tom trenutku setim se karikature Gorana Dokne na kojoj čovek provlači kreditnu karticu kroz prorez između devojčinih sisa. Smejem se kvarno. Bože, videla me je!

Na njenom šalteru piše "Menjačke usluge". Ne primećujem to ali već sam došao na red. Pacov sa naočarima ponavlja "Izvolite!" Gledam je sa gađenjem, iako liči na moju majku. "Da promenim deset evra". "Šalter pored" upućuje me.

"Šta hoćete da promenite?" pita me lepotica.

"Planetu" odgovaram uz moj seksi osmeh kao ostrvo u okeanu brade od četiri dana. Ona se smeje.

"E, to ovde ne može" ..

Načeta je, ali ovde joj svaki dan slični gilipteri nešto dobacuju. Moram da smislim nešto originalnije.

"Mislite? Ako svako na trenutak makar samo sebe promeni čitava će se planeta promeniti. Ljudsko srce pomera gromade".

"Baš ste to lepo rekli" uozbiljuje se "Vidim da ste čovek od reči".

"Nisam gospođice od reči" pravim se skroman "Ja sam čovek od dela. Mislim, bolje od dela neg od delova".

Opet se smeši. Opa bato! Bićeš moja ...

"Vi pišete? Bila bi šteta ako ne, jer imate talenta. Trebalo bi to da unovčite".

"Ko o čemu - bankari o parama" Pravim se strog samo da bih joj zatamburao po savesti. "Ja sve to radim iz ljubavi prema pisanju. Što bi Francuzi rekli - Lartpurlartizam."

"Lepo. Idealista znači ...".

Divi mi se a znam da pojma nema šta sam rekao. Guskica! Mnjam! Kako joj samo usne sijaju! A tek kosa! Kao smrznuta plava fontana.

Ovaj razgovor traje predugo. Okrećem se, moleći boga da je neko iza mene. Klinac sa slušalicama drema.

”Ne bih da vam oduzimam vreme” govori mi ona učtivo.

”Danas je baš ružno vreme. Slobodno ga oduzmite i dajte neko lepše!

”Jeste li vi ikada ozbiljni? Nemogući ste!”

”Varate se. Ja sam moguć. Naučno je dokazano!”

Gleda da li je šefica smene blizu. Osmeh joj otkriva lepe bele zube i malu plombu na sedmici. Svesna toga skriva ga fasciklom.

”Zanimljivi ste, ali ako naiđe neko ...”

”Pa zar vi ovde nemate pravo na pet minuta razgovora? Eh, vi bankari ...”

”Imamo, ali to je na pauzi”.

Sad! Reci joj sad! Prilika je boli glava!

”Voleo bih da vas vidim na pauzi. Da se uverite da sam moguć. Eto, ne morate dugo da ostanete. Samo se pojavite, uzmite čiodu i bocnite me, pa ako se ne izduvam – pravi sam ...!”

”Pravi - šta?”

”Naduvenko!”

Osmeh i blago odmahivanje rukom. Samokritika uvek pali. Pogled se bori ali je ubrzo privučen stepovanjem šefičine štikle. U pravi čas, metiljava! Vreme je za poslednji čin. Vadim novčanicu od deset evra.

”Kažite. Kada vam je pauza i gde da se nađemo?”

”M ... Milica. Može u ”Meku”, tu na ćošku. A vreme ...uf ...Eto, večeras u pet.”

Tako da ona to vidi ja pišem te generalije na mojoj novčanici. Zapanjena je.

”Evropska Unija može i da propadne ali ova novčanica nikada neće devalvirati!”.

Hodam uspravno. Ona me gleda. Znam da se upecala. Bravo, genije!

*

Imam trideset godina. Ona je u ranim dvadesetim. Moraću da se spustim na njen nivo. Očigledno je i ušnoslušno da voli umetnost. Treba da se obučem pesničkije. . Skidam duks i oblačim malo raskopčanu belu košulju, sa podignutom kragnom. Brada će do večeras biti taman. Ionako nemam penu za brijanje. Mrzi me da kupim. Nosim joj moju zbirku na poklon. To je efektno. Imresioniraću je, a i jeftino ću da prođem. Žao mi je onih deset evra, ali kada lepo sednem pa izračunam : cveće, taksi, bioskop, piće, taksi do kuće ... Ovako je ipak ekonomičnije..

Dolazi tačno na vreme. Nosi bež bluzu i somotne pantalone. Vidi se da nije htela da izgleda kao da se spremala, ali da ipak drži do sebe. Poklanjam joj cvet. Kaže ”Hvala” i prinosi ga nosu. Pali me.

Razgovaramo i probadamo pomfrit. To me navodi da započnem priču o tome kako je čovek potrošačkog društva moderni Don Kihot koji sa čačkalicom umesto sa kopljem probada krompiriće pokušavajući da se najede a stalno ostaje gladan. Oduševljena je. Kaže da je čitala ”Don Kihota” kao mala. I onda me davi svojom dosadno lektirom. Bla – bla – bla ... Priča o romantizmu i greši tu i tamo, ali neću da je ispravljam. Neka misli da je u pravu. Takvu ću je lakše navesti na seks. Pita me za moje omiljene pesnike

i ja joj odgovaram. Sve kraće međutim, jer ona preuzima glavnu reč. Bla – bla – bla ... Postepeno je gubim iz slušnog polja. Ostaje samo u vidnom. Ima lepe jamice na obrazima. Oči su joj krupne i stalno sijaju kao na ulju. Deluje pristojno. Na ivici je da mi se dopadne ... Ma šta ja to umišljam! Obična kurvica! Kako bi inače dobila posao u centru? Sve su one iste.

Večera je bila na moj račun. Izlazimo. Šetamo ka reci. Ona i dalje priča. Kaže kako često poželi da je rođena u sedamnaestom veku. Tada je sve bilo časnije. Ljudi su imali ideale za koje su živeli.

Bla – bla – bla ... Bla – bla – bla ... Hoćeš li začutati više?! Znam sve! Znam da si bila buca kao klinka i da si zavidela sestri na momcima! Znam da si do pola dva ujutru piljila u debele knjige i plakala. Znam i da si učila, jer ti tata nije direktor i da si izgubila nevinost u dvadesetoj i to sa dečkom sa kojim si htela da ostariš a on je otišao na fakultet i nikad se više nije javio. Znam da si krhka i dobra kao anđeo koji ne postoji. Znam da si prava i najbolja sa kojom sam ikada šetao ... ali, ućuti! To mi trenutno nije važno! Sad je moje srce na pauzi. I snovi su mi na pauzi. I mozak mi je na pauzi! Samo mi jedan organ radi, a tvoje torokanje mi uopšte ne pomaže. Šta je!? Hoćeš da se zaljubim u tebe pa da postanem impotentan?

"Ti si baš romantična" govorim i dotičem joj ruku. Ona me gleda. Još uvek mi ne veruje. Sedamo pored mosta. Mesec baklja. Ona čeka da je poljubim. Svako drugi na mom mestu bi to uradio, ali ja neću. Povećavam ulog. Mora da poveruje da sam drugačiji.

''Šta ćeš sa cvetom'' pitam je iznenada.

''M ...Molim?'' zatreperila je očima.

''Vidim da ne znaš šta ćeš s njim. Srećom poneo sam nešto u šta ćeš ga staviti''.

Pod mesečevom svetlošću grudi joj se ocrtavaju ispod majice. Dajem joj knjigu. Otvara je. Gleda.

''Tvoja?'' pita.

''Ne. Tvoja''.

''Hvala ti puno!'' Ljubi me.

Bravo care! Imam erekciju! Ali, još mirujem. Moram da ostavim utisak. Za ovu ribu potrebna su dva sastanka. Šetamo do njene stanice. Ulazi u noćni prevoz. Znači, nemaš za taksi? E, klošarko ...Sirotice lakše padaju na romantiku. Maše mi. Pod miškom joj stoji ruža uhvaćena mojom knjigom.

Sutradan sam je imao.

Za vikend sam je imao.

Prošo je nedelju dana. Nešto nije u redu. Uporno pokušavam da joj ne pridajem mnogo značaja. Uglavio sam je u moj dnevni raspored. No, ona se širi kao epidemija i izjeda ostale termine.

Jutros se to ponovo desilo. Probudio sam se i prvo na šta sam pomislilo bila je ona. Nerviram se! Nikako da se desi da je pozovem a da ona bude nedostupna. Zovem je svaki dan po nekoliko puta i pričamo satima. Kada spustim slušalicu nemam pojma o čemu smo pričali i šta smo to jedno drugom tako važno rekli. Osim onog – Volim te ...

Ponestaje mi vremena za gledanje filmova. филмова. Ležem ranije. Prolazim pored razgolićenih šiparica kao pored turskog groblja. Bože, da nisam postao gej!?

I na kraju ću poverovati u sve to čime su joj kvazi-umetnici napunili glavu. Ljubav i tako to ...Postaću kao ona. Misliću na "nas" po čitav dan i to će mi postati važnije od posla. Dugo ću je grliti pred putovanja. Cmizdriću po bioskopima. Upoznaću je sa prijateljima i govoriću joj stvari koje njima nikada ne bih rekao. Praviću od pomfrita njen profil. Poželeću ... Poželeću da to ... Da to naše traje zauvek

I onda će jednog dana pred njen šalter doći neki novi pesnik. Zgodniji, mlađi i sa boljom pričom. Pozvaće je na ručak i reći da želi da budu samo prijatelji. I biće sve što ja nisam. Bogat. Mlad. Perspektivan. Sa autom. Svojim stanom. Tada će sve moje sitne mane koje joj se sada dopadaju postati nepremostive prepreke za našu budućnost. Nerviraće je što kasnim, što se neredovno brijem i imam rupu na čarapi. Kada joj za rođendan budem napisao pesmu za koju me je ona inspirisala ravnodušno će je pročitati i nastaviće da kuca poruku. I ja ću postati suvišan. Izbrisaće me iz svog života kao ružnu uspomenu. Kao ček bez pokrića u njenoj jebenoj banci

Neću je više zvati! Nek nađe odmah boljeg!

* * *

Nervozan sam. Šetam levo-desno. Isključen telefon gleda me kao izdajicu na bojnopolju. Ona sigurno brine što se danima ne javljam. Možda bi trebalo da ...Ali,ne mogu!

Znam šta ću!

Napisaću pesmu! Ovoga puta o sebi samom.

I pišem...

Rime dolaze same od sebe a stih sve više iskače iz njihovih okvira.

Odavno nisam pisao ovako nadahnuto. I mislio sam da nikada više neću. .

Mašina stenje podamnom.

Neopterećen izmišljanjem ja sebe i nju prenosim na papir.

Pisaća mašina je produžetak mojih ruku. Jedno smo.

Sve je pravo. Proživljeno. I suze i poljupci. Zaboga, kako je lako pisati kada si iskren! Na sredini papira niče, od slova sastavljena, kula umetnosti u čiji temelj sam ugradio nju.

Ona nije kriva, ali mora tako. Pisanje je poput sviranja ružne simfonije. Lepo se rađa samo iz ružnog. Iz krvi, znoja i suza.

Ali, nešto ne valja.

Kraj ... Tužan kraj se ne bi dopao nikome. .

Do đavola s istinom! Menjam ga. Likovi u pesmi ostaju zajedno na kraju. Ona je pročitala njegovu knjigu. On joj piše pesmu.

Šetaju.

Putuju za Božić.

Venčaju se.

Ona se budu i kuva mu kafu.

Prvo na šta ujutru pomisli je ona.

Kraj.

Zadovoljan i uzbuđen, širom otvorenih očiju i sa ludačkim osmehom, ustajem i brišem znoj sa čela. Naglim pokretom vadim papir iz mašine. Oštra ivica papira seče me po prstu. Krv se razliva po slovima.

Papir stoji na stolu. Kao da me gleda.

Kao da mi se sveti.

Miodrag Stošić